Udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky

Udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky upravuje zákon NR SR č. 40/1993 Z.z. o štátnom občianstve Slovenskej republike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon").

Podľa § 7 ods. 1 zákona možno udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky žiadateľovi, ktorý nie je štátnym občanom Slovenskej republiky a

a) má nepretržitý trvalý pobyt na území Slovenskej republiky aspoň osem rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,

b) je bezúhonný; za bezúhonného sa na účely tohto zákona nepovažuje ten,
   1. kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin a od zahladenia odsúdenia neuplynulo päť rokov,
   2. koho trestné stíhanie za úmyselný trestný čin bolo právoplatne podmienečne zastavené a od uplynutia skúšobnej doby neuplynulo päť rokov,
   3. koho trestné stíhanie za úmyselný trestný čin bolo zastavené rozhodnutím súdu o schválení zmieru alebo rozhodnutím prokurátora o schválení zmieru a od právoplatnosti tohto rozhodnutia neuplynulo päť rokov,

c) ktorému nebol súdom uložený trest vyhostenia,

d) proti ktorému nie je vedené trestné stíhanie,

e) proti ktorému nie je vedené vydávacie konanie ani konanie o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu,

f) proti ktorému nie je vedené konanie o administratívnom vyhostení,

g) proti ktorému nie je vedené konanie o odňatie azylu,

h) preukázal ovládanie slovenského jazyka slovom aj písmom a všeobecných znalostí o Slovenskej republike podľa § 8 ods. 5 až 8 zákona; to neplatí pre žiadateľa podľa § 7 ods. 2 písm. b), i) a j), odsekov 4 až 7 zákona a pre žiadateľa, ktorý

   1. v čase podania žiadosti nedovŕšil 14 rokov,
   2. je alebo bol štátnym občanom Českej republiky,
   3. má vydané platné osvedčenie preukazujúce postavenie Slováka žijúceho v zahraničí,
   4. je starší ako 65 rokov alebo
   5. úspešne vykonal maturitnú skúšku zo slovenského jazyka, štátnu jazykovú skúšku zo slovenského jazyka alebo štátnu skúšku na vysokej škole v rámci študijného programu uskutočňovaného v slovenskom jazyku, ak od vykonania takejto maturitnej skúšky, štátnej jazykovej skúšky alebo štátnej skúšky ku dňu podania žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky neuplynulo viac ako desať rokov,

i) plní si povinnosti vyplývajúce z ustanovení právnych predpisov upravujúcich pobyt cudzincov na území Slovenskej republiky, verejné zdravotné poistenie, sociálne poistenie, starobné dôchodkové sporenie, dane, odvody, poplatky, zamestnávanie cudzincov a ďalšie povinnosti vyplývajúce pre cudzincov z právneho poriadku Slovenskej republiky a

j) nepredstavuje hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť Slovenskej republiky.

Žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **sa podáva osobne na okresnom úrade v sídle kraja podľa miesta pobytu alebo posledného pobytu na území Slovenskej republiky, diplomatickej misii alebo na konzulárnom úrade Slovenskej republiky**. Žiadosť sa podáva osobne pretože okresný úrad v sídle kraja musí preveriť totožnosť žiadateľa, jeho znalosť slovenského jazyka a vyhotoviť kópie matričných dokladov po prekontrolovaní s originálmi. O žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky koná a rozhoduje Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **podľa § 7 ods. 2 písm. b) zákona** posudzuje ministerstvo a predkladá ju ministrovi vnútra Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhoduje v súlade s podmienkami uvedenými v tomto zákone. Žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky **podľa § 7 ods. 3 písm. b) zákona** posudzuje ministerstvo po predchádzajúcom stanovisku Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí a predkladá ju ministrovi, ktorý o nej rozhoduje v súlade s podmienkami uvedenými v tomto zákone. Proti rozhodnutiu ministra o žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa druhej vety a tretej vety nemožno podať rozklad.

V priebehu konania je žiadateľ povinný oznámiť bezodkladne ministerstvu každú zmenu osobných údajov, osobného stavu, skutočností uvedených v dotazníku žiadateľa a v ním predložených dokladoch podľa § 18 zákona (zmena adresy pobytu, rozvod, sobáš, zmena zamestnania a pod.). Kto si túto povinnosť nesplní, dopustí sa priestupku, za ktorý možno uložiť pokutu do 330 eur.

V prípade, ak ministerstvo potrebuje počas konania doložiť od žiadateľa doklad, vyzve ho na jeho predloženie.

Na udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky nie je právny nárok, a to ani po splnení zákonom stanovených podmienok.

Pri posudzovaní splnenia podmienky pobytu na území Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 1 až 3 sa prihliada na to, či sa žiadateľ počas doby tohto pobytu na území Slovenskej republiky skutočne zdržiaval a na dôvody jeho neprítomnosti na území Slovenskej republiky.

Podľa § 7 ods. 2 zákona možno udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky bez splnenia podmienky uvedenej v § 7 ods. 1 písm. a) zákona **žiadateľovi, ktorý má na území Slovenskej republiky povolený pobyt**, ak

a) **uzavrel manželstvo so štátnym občanom Slovenskej republiky**, toto manželstvo trvá a žije v tomto manželstve v spoločnej domácnosti na území Slovenskej republiky najmenej počas piatich rokov bezprostredne predchádzajúcich podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,

b) **ide o osobu, ktorá sa významne zaslúžila o prínos pre Slovenskú republiku** v oblasti ekonomickej, vedeckej, technickej, kultúrnej, sociálnej alebo športovej, alebo je to z iného dôvodu v záujme Slovenskej republiky,

c) má na území Slovenskej republiky nepretržitý trvalý pobyt najmenej tri roky pred dosiahnutím 18 rokov veku,

d) **je maloletým dieťaťom**, ktorého zákonným zástupcom alebo poručníkom je štátny občan Slovenskej republiky alebo právnická osoba určená súdom Slovenskej republiky, a má

nepretržitý pobyt na území Slovenskej republiky najmenej dva roky bezprostredne predchádzajúce podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky; dĺžka pobytu sa nevzťahuje na maloleté deti do dvoch rokov,

e) **je azylantom** aspoň štyri roky bezprostredne predchádzajúce podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,

f) sa narodil na území Slovenskej republiky a má tu trvalý pobyt najmenej tri roky bezprostredne predchádzajúce podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky,

g) má na území Slovenskej republiky nepretržitý pobyt najmenej desať rokov a v čase podania žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky mu už bolo udelené povolenie na trvalý pobyt alebo

h) **je bez štátnej príslušnosti** a má na území Slovenskej republiky nepretržitý pobyt najmenej tri roky bezprostredne predchádzajúce podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky.

i) **stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky prepustením** zo štátneho zväzku Slovenskej republiky podľa § 9 ods. 1 písm. a) alebo

j) nebol štátnym občanom Slovenskej republiky **a aspoň jeden z jeho rodičov, prarodičov alebo prapraroditeľov bol československým štátnym občanom narodeným na území Slovenskej republiky** (žiadateľ musí preukázať listinnými dokladmi rodnými listami pokrvnú líniu, že je potomkom po prarodičovi/prapraroditeľovi a československé občianstvo tohto predka).

Podľa § 7 ods. 3 zákona možno žiadateľovi, ktorému bolo vydané osvedčenie preukazujúce postavenie Slováka žijúceho v zahraničí, udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky bez splnenia podmienky uvedenej v odseku 1 písm. a), ak

a) má nepretržitý pobyt na území Slovenskej republiky najmenej tri roky bezprostredne predchádzajúce podaniu žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky alebo
b) má na území Slovenskej republiky povolený pobyt a **významne sa zaslúžil o prínos pre komunitu Slovákov žijúcich v zahraničí,** z ktorej pochádza, v oblasti ekonomickej, vedeckej, technickej, kultúrnej, sociálnej alebo športovej.

Podľa § 7 ods. 4 zákona možno žiadateľovi, ktorému bývalé československé štátne občianstvo zaniklo alebo ktorý stratil československé štátne občianstvo v dôsledku dlhodobej neprítomnosti podľa § 31 a 32 zákonného článku L z roku 1879 o nadobudnutí a strate uhorského štátneho občianstva alebo uzavretím manželstva podľa § 34 zákonného článku L z roku 1879 o nadobudnutí a strate uhorského štátneho občianstva, alebo podľa § 2 zákona č. 102/1947 Zb. o nadobudnutí a strate československého štátneho občianstva sobášom, alebo podľa § 5 zákona č. 194/1949 Zb. o nadobúdaní a strácaní československého štátneho občianstva, alebo podľa § 13 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 206/1968 Zb. o nadobúdaní a strate štátneho občianstva Slovenskej socialistickej republiky, alebo podľa medzinárodných zmlúv, udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky bez splnenia podmienky podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona.

Podľa § 7 ods. 5 zákona možno udeliť štátne občianstvo Slovenskej republiky bez splnenia podmienky podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona žiadateľovi, ktorý bol prepustený zo štátneho zväzku Slovenskej republiky podľa § 14 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 206/1968 Zb. o nadobúdaní a strate štátneho občianstva Slovenskej socialistickej republiky alebo podľa § 6 zákona č. 194/1949 Zb. o nadobúdaní a strácaní československého štátneho občianstva.

Bez splnenia podmienky podľa § 7 ods. 1 písm. a) zákona sa udelí štátne občianstvo Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 6 zákona žiadateľovi, ktorý je bývalým štátnym občanom Slovenskej republiky a ktorý bol prepustený zo štátneho zväzku Slovenskej republiky podľa tohto zákona, ak o to požiada a predloží doklad, že mu nebolo udelené štátne občianstvo iného štátu.

Podľa § 7 ods. 7 zákona sa udelí štátne občianstvo Slovenskej republiky bez splnenia podmienky pobytu podľa odseku 1 písm. a) žiadateľovi, **ktorý stratil štátne občianstvo Slovenskej republiky nadobudnutím cudzieho štátneho občianstva v období od 17. júla 2010 do 31. marca 2022**, ak žiadateľ nadobudol cudzie štátne občianstvo štátu, v ktorom mal v čase nadobudnutia cudzieho štátneho občianstva povolený pobyt, registrovaný pobyt alebo inak evidovaný pobyt najmenej päť rokov a predložil doklady v listinnej podobe preukazujúce tieto skutočnosti; podmienka pobytu sa považuje za splnenú, ak sa žiadateľ na území cudzieho štátu počas tejto doby skutočne zdržiaval.

Žiadatelia, ktorí nepreukážu splnenie podmienky päťročného pobytu na území cudzieho štátu, si môžu aj naďalej podať žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa § 7 ods. 2 písm. b) zákona a podľa Nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o udeľovaní štátneho občianstva Slovenskej republiky z osobitných dôvodov, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1. februára 2015.

Za **maloleté dieťa** podáva žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky jeho zákonný zástupca, poručník alebo opatrovník. V mene osoby, ktorá je rozhodnutím súdu pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, podáva žiadosť súdom ustanovený opatrovník.

Ak žiadateľ uvedie v žiadosti maloleté dieťa a druhý rodič nepodal rovnakú žiadosť, je potrebný súhlas druhého rodiča, ktorého podpis musí byť úradne osvedčený. Súhlas druhého rodiča možno nahradiť právoplatným rozhodnutím súdu. Súhlas sa nevyžaduje, ak druhý rodič je pozbavený rodičovských práv alebo jeho rodičovské práva sú obmedzené, alebo je pozbavený spôsobilosti na právne úkony, alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená.

Rodičia a ich maloleté deti, ktoré dovŕšili 14 rokov žiadajú o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky v samostatných žiadostiach. Maloleté deti do 14 rokov, ktoré ich rodič uviedol vo svojej žiadosti o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky, nadobúdajú štátne občianstvo Slovenskej republiky spolu s rodičom.

Doklady k žiadosti o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky predloží žiadateľ v origináli alebo predloží ich úradne osvedčenú kópiu. Ak žiadateľ predloží doklady v origináli, okresný úrad v sídle kraja, diplomatická misia alebo konzulárny úrad Slovenskej republiky po overení údajov z nich vyhotoví ich kópie a doklady vráti žiadateľovi. Doklady vydané cudzím štátom musia mať ďalšie overenie, ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak, a musí k nim byť priložený úradne osvedčený preklad do slovenského jazyka.

Štátne občianstvo Slovenskej republiky sa nadobúda prevzatím listiny o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky, zložením sľubu štátneho občana a zaplatení

správneho poplatku. Sľub štátneho občana neskladajú deti mladšie ako 14 rokov a osoby, ktorým to ich zdravotný stav neumožňuje.

Nakoľko po udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky vznikajú medzi štátom a občanom vzájomné práva a povinnosti, v konaní sa zisťujú všetky podstatné skutočnosti, týkajúce sa žiadateľa, od ktorýchkoľvek úradov a inštitúcií. Ministerstvo vnútra SR pri udeľovaní štátneho občianstva musí dbať na záujmy Slovenskej republiky, najmä z hľadiska bezpečnosti štátu, vnútorného právneho poriadku, zahraničnopolitických záujmov, záväzkov Slovenskej republiky voči tretím štátom, sociálno-ekonomickej situácie, ako aj na stanoviská dotknutých štátnych orgánov a Policajného zboru. Vzhľadom na to, že prijať cudzieho štátneho občana do svojho štátneho zväzku je výlučným právom štátu, ministerstvo vnútra má právo posúdiť a rozhodnúť, či žiadateľovi štátne občianstvo Slovenskej republiky udelí.